

Lehetőségek és megoldásra váró feladatok a hazai tehetséggondozásban

Hajdúszoboszló, 2011. okt. 19.

Dr. Polonkai Mária
c. egyetemi docens
a MTT alelnöke

Előzmények, kapcsolódások

Az Országgyűlés (126/2008.(XII.4.) OGY) határozatot fogadott el

Nemzeti Tehetség Programról (finanszírozásáról)

Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum

létrehozásáról.

Európai Uniós kapcsolódások

- Az Európai Parlament 1248/1994-es ajánlása a tehetséges diákok oktatásáról.
- A Tanács 2006. XII. 04-én megfogalmazta, hogy az oktatásnak korai életkortól kezdve ösztönöznie kell a tehetséget és a kreativitást.
- 2011 áprilisában A NEFMI és a Géniusz Programiroda EU elnökségi tehetséggondozó konferenciát rendezett.

- 24 ország képviselői voltak jelen a konferencián.
- 2011-ben számos EU tagállamban megrendezték az Európai Tehetségnapot.
- 2011 nyarán a Tehetség Világtanács világméretű Tehetségnappá bővítette az Európai Tehetségnapot.
- Tervek vannak az EU Tehetségsegítő Központ kialakítására (Budapest).
- Európai Parlament, Oktatási Kabinet tervezi, hogy 2014 a „**Tehetség éve**” legyen az EU-ban.

A Nemzeti Tehetség Program hosszú távú (20 éves) célja:

A tehetséges fiatalok képességeinek
kibontakoztatása és társadalmi hasznosulása:

- a tehetséges fiatalok megtalálása,
- a tehetség jellegének és szintjének megfelelő folyamatos segítség a tehetség kibontakoztatásában,
- a tehetség hasznosulásának megtalálása.

1. A tehetséges fiatalok megtalálása

- **Korszerű tehetségértelmezés és fejlesztés**
  - képességmodellek,
  - kognitív komponensek modelljei,
  - teljesítményorientált modellek,
  - szociokulturális modellek,

- **Sokoldalú információgyűjtés**

- „felszínes” tehetségazonosítás,
- tesztek, kérdőívek,
- tanári jellemzés,
- pszichológus véleménye,
- szülők jellemzése,
- tanuló társak jellemzése, stb.

- **Területi egyenlőtlenségek csökkentése**
  - Tehetségpontok hálózatának kialakítása, megszervezése,
  - **630** állami, egyházi fenntartású és civil Tehetségpont csatlakozása,
  - a Tehetségpontok regisztrációja, akkreditációja feltételrendszerének, értékelési rendszerének kidolgozása

- **A tehetséggondozók számának a növelése**

- szakmaiság erősítése érdekében 118 féle (10-30 órás) akkreditált képzési program került kifejlesztésre,

- a képzéseken 13.829 szakember vett részt,

- 17 alkalommal került megrendezésre Géniusz konferencia, amelyek a szakmai-elméleti megalapozást és módszertani képzést szolgálták,

- 10 felsőoktatási intézmény vette át az akkreditált programokat és építette be saját képzési programjába

2. A tehetségek folyamatos segítése

- **Nemzeti tehetségsegítési formák rendszerének megismerése**
  - hazai és határon túli magyar (intézményi és civil aktivitású) jó gyakorlatok feltárása,
  - a feltárás a tehetség minden területére (tudományos, művészi, sport, mesterségbeli stb.) és országos, regionális, kistérségi, helyi tehetségsegítő programokra kiterjedt,

- Tehetségterkép megalkotása (www.geniuszportal.hu),
- 26.733 tehetségprogramba vont diákról gyűjtöttünk adatokat (ebből 5.182 diák névvel, elérhetőséggel, szülői hozzájárulással szerepel az adatbázisban),

•Tehetségsegítés külföldi példáinak összegyűjtése

- 9 ország jó tehetséggondozó gyakorlata, valamint országos tehetségsegítő koncepciója került összefoglalásra (Géniusz Könyvek 17. sz.),
- hazai jó gyakorlatok gyűjtésére is sor került, 105 jó gyakorlat annotációja látható a honlapon és 10 jó gyakorlat megjelent elektronikus és papír alapú könyv formában,

- új tehetségsegítő program megismerésére, elterjesztésére 59 „Géniusz Tehetségnapot” szervezett a kiemelt program,
- a társpályázó intézmények, művészet-oktatási intézmények, civil szervezetek több száz Tehetségnapot szerveztek,

- Tehetségsegítési formák kapcsolatrendszerének fejlesztése

- tanulmányok készítése, amelyekhez műhelybeszélgetések szerveződtek,
- konferenciákat szerveztek a Tehetségpontok képviselői számára,
- a kiemelt projekt szakembereinek részvétele, előadása, konzultációja a Tehetségpontok rendezvényein,

3.A tehetség hasznosulása

- **Tehetségbarát társadalom**

- Tehetségsegítő Tanácsok megalakulása, regionális, kistérségi, helyi tehetségsegítő kezdeményezések összefogása, a tehetségsegítés társadalmasítása.

Jelenleg 43 hazai és 3 határon túli regionális, helyi és szakterületi (pl. matematikai, óvodai, roma, SNI-s, stb) Tehetségsegítő Tanács alakult.

- 59 határon túli magyar Tehetségpont alakult, létrejött sok hazai és határon túli Tehetségpont kooperációja,
- A **Tehetségbónusz Program** (tagok száma 287) a kiemelkedően tehetséges fiatalok számára egyéni fejlesztést biztosít a saját szakterületükön kiváló mentorok közreműködésével,
- a Géniusz Program létrehozta a **Tehetségbarátok Körét** (tagok száma 637), amely a tehetségsegítés társadalmi bázisának megerősítését szolgálja (segítők, szponzorok, önkéntesek),

- **Tehetségbarát köz- és felsőoktatás**

- az új köznevelési és felsőoktatási törvény tartalmazza a tehetségsegítés szükségességét,

- megfogalmazódott, hogy bővüljön a tehetségsegítésre fordítható időkeret,

- oldódjon meg a tehetségsegítés finanszírozása,

- **Új szerepek megjelenése a tehetségsegítésben**

- tehetség-tanácsadó,

- tehetség szakértő,

- intézményi tehetségkoordináló tanár

  - (szakvizsgázott pedagógus, pszichológus)

- mentor tanár a kiemelkedően tehetséges fiatalok egyéni fejlesztésének segítésére,

- **Tehetséggondozó életpálya modell**
  - továbbképzések rendszerének felépítése,
  - magas szakmai kvalifikációk megszerzése,
  - alkotóidő megteremtése

- **Tehetséges fiatalok családjával való foglalkozás**

(új fórumok, módszertan kidolgozása)

- **Tehetséges fiatalok boldogulása**

- kapcsolatrendszer kiépítése a tehetséges fiatalok között (regisztrált és hozzájuk kapcsolódó fiatalok),

- vezetői, innovációs és menedzseri készségeket fejlesztő programok megismertetése az érdeklődőkkel, hozzájuk kapcsolódó műhelybeszélgetések konferenciák szervezése,

Eredmény:

- 24 ország képviselői a tehetségprogramot példaértékűnek tartották,
- Európai Tehetségnap-világméretű Tehetségnap,
- a program mind az EU-ban, mind világszerte ismertté vált,

Megoldásra váró feladatok

Középpontban: - tehetséges fiatal,
- tehetségfejlesztő foglalkozások,
- önszerveződések,

Célcsoport: - tehetséges fiatalok,
- pedagógusok, tehetségsegítő szakemberek,
- családtagok,
- a gazdaság képviselői,

Feladatok:

- hídképzés a tehetségsegítés hálózatának eddig elszigetelt elemei között,
- minősített tehetségsegítő programok kidolgozása, megvalósítása (szabadidős műhely, tábor, önszerveződés, hátrányos helyzetű és elzárt területeken),
- tehetség életpálya-nyilvántartó rendszer (Tehetségútlevel) kidolgozása, bevezetése (intézményi kötődés erősítése, intézmények közötti kapcsolat),

- oktatás és a munkahelyek világa közötti hidak építése (Tehetség Piacter),
- tehetséggondozó felnőttek és felnőtt ifjak képzése,
- a fiatalok önszerveződése legkülönfélébb módjának támogatása,
- a szorgalmi időszakban folytatott tehetségsegítő foglalkozások összekötése tehetségfejlesztő táborokkal,

- sikeres tehetséges fiatalok mentorhálózatának létrehozása ifjabb tehetségek segítésére,
- tehetséges fiatalok bevonása a Tehetségsegítő Tanácsokba,
- kommunikációs offenzíva a tehetségsegítés elterjesztésére.

A tudás érték, a tehetség kincs !

Köszönöm a figyelmüket!